

# BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

*Ese o data in septemana: Duminec'a.*

Pretiuu abonamentulu:		Pretiuu insertiunilor:		Correspondintiele sè se adreseze Redactiunei dela „BISERIC'A si SCOL'A“ in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu, éra banii la secretariatulu consistoriului român ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . .	5 fl.— cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu		
„ „ „ „ 1/2 anu . . .	2 „ 50 „	cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte		
Pentru Romani'a si strainetate pe anu . . .	7 „ — „	4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.		
„ „ „ „ 1/2 „ 3 „	50 „			

## Caracterulu supranaturalu alu crestinismului.

Lupt'a ce decurge cu multa inversiunare intre invetiatiu teologi si o parte din invetiatiu profani, se reporta la intrebarea: óre Ddieu si crestinismulu se guverneze omenimea, ori rationalismulu si naturalismulu, care nu recunoscule legile revelatiunei? Acésta lupta de principiu in esintia e conetana cu neamulu omenescu, si omulu rebelinte o pórtá in contra creaturiului seu din momentulu, candu a datu crediementu cuvintelorn satanei: „Veti fi ca Ddieu cunoscandu binele si reulu,“ <sup>1)</sup> adeva veti fi nemarginitu intiepleti si liberi, încátu nu veti mai avé necesitate de Ddieu.

Ce a resultatu apoi din indivinisarea naturei omenesci, din resturnarea ordinei morale? La acést'a raspunde paganismulu cu fetii sei desfráulu si barbari'a. Dicandu-se pre sine intiepleti au nebunitu, declarandu-se liberi au devenitu sclavi, precum dice Pavelu, apostolulu gintiloru.

Cu adevratu, mantuitorulu Christosu a frantu potestatea imperatiloru lumei, dar in chipu de pedépsa elu a lasatu pentru cei ce nu vor crede in divinitatea lui, ca se órbece in mai grósa intunecime, de cátu paganiu: „Cà de m'ar fi ocaritu vrasmasiulu asi fi rabdatu..... éra tu omule carele impreuna cu mine te-ai indulcitu in mancari, in cas'a lui Ddieu amu umblatu cu unu gandu.“ <sup>2)</sup> Pentru aceea, tóte natiunile, cari au lapadatu principiile crestinismului au disparutu de pe faci'a pamentului, cadiendu antaiu in demoralisatiune si dupa aceea in manile tiraniloru. Europa e aproape de acestu momentu! Séu va adoptá principiile crestinismului de basa intru reorganisarea sa sociala, séu se va espune la o totala nimicire; progresulu afora de crestinismu este efemeru, este numai unu stadiu alu disolutiunei sociale!

In acestu caosu de idei, ce astadi coversiesce

principiile si le intuneca, cine se fie farulu luminatoriu care se ne lumineze in cercarea adevurului si a libertatii? Acést'a e numai credinti'a in divinitatea lui Christosu. „Acésta biruintia ce a invinsu lumea, este credinti'a nóstra.“ <sup>1)</sup> Divinitatea lui Christosu este centrulu crestinismului, ér crestinismulu este mosceniitorulu spiretului lui Christosu, care inainte cu doua mii de ani a renoitu societatea omenésca si o va renoi si in presinte, insa numai daca societatea va adoptá si urmari cu trupu cu sufletu principiile eterne a le crestinismului!

Principiile fundamentali a le religiunei crestine sunt acestea: Ddieu din indurarea sa nemerginata, chiar dintru inceputu a creatu pe omu pentru perfectiune si fericire supranaturala, insa in urmare peccatului faptuitu de protoparinti nostri, indepartandu-ne dela scopulu nostru supranaturalu, Ddieu din amórea sa nemarginata, prin unulu nascutu fiulu seu, prin Iisusu Christosu, ni-a recastigatu donurile supranaturale, ce le pierdusemu, facandu-ne érasí fiu lui, prin rescumperarea dela peccatu. Éca aci dovad'a cea mai eclatanta pentru divinitatea lui Christosu, pentrucà precum la creatiune asia si in plenitudinea timpului numai Ddieu póte fi isvorulu fericirei nesfersite.

Acestu complexu de articoli de credintia si legi morale impreuna cu gratia divina, constituiescu religiunea crestina, a carei representante si organu divinu este biseric'a, ea ca atare este de unu caracteru supra naturalu, cu cari numai Christosu a potutu se infrumsetiéze mirés'a sa, maic'a nóstra bisericu. Desbracatu de caracterulu seu supranaturalu, crestinismulu încéta d'a mai fi crestinismu, loculu lui ilu cuprinde rationalismulu si naturalismulu, care ne putendu aperá veritatea, dreptulu si moralitatea de stricatiunea peccatului originalu, se confunda in ateismu si apoi in nihilismu.

(Va urmá).

<sup>1)</sup> Fac. III. 5.

<sup>2)</sup> Ps. 53. 13. 14. 15.

<sup>1)</sup> I. Ioan. 5. 4.

## Despre scóla in genere, si despre cea crestina ortodoxa in specie.

(Continuare).

### VII.

Dara si in sciinti'a *medicinii* inca este unu certu momentu divin, cea da'ntaie litera acesteia se incepe cu pecatulu stramosesc. Dumnedieu si in privinti'a trupului a creatu pe omu nemuritoriu, si numai dupa ce a cadutu din calea adeveralui si moralitatii, i-a dictatu pedépsa meritoriala „câ inmultindu voi inmultî necasurile tale, si intru aceste vei muri“. Inse acésta pedépsa a dreptatiei eterne, totu dea-una a fostu percursa de iubirea si mangaerea cea nemarnita de parinte, si spre alinarea acestoru dureri au inspiratu in sufletulu unoru barbati de specialitate, sufletu de sciintia si pricepere, ca se participeze si sucurga intru ajutoriu si vindecarea raneloru de apropelii seu. Dumnedieu puterea sa vindecátore o-a ascunsu si in fiintiele esistente a naturei, ca asia cea se servéscă de medicina si reinsanatosiare naturala dupa adagiulu *natura est optimus „medicus“*. Morburile intru altele nunumai trupulu omului ilu ataca ci si sufletulu, prin urmare putemu distinge trei clase de morburi, morbu naturalu care ataca numai trupulu, morbu sufletescu séu moralu care reutatea sa o invesece in totu felulu de pecate, si spiritualu care se manifestéza prin turburarea facultatiloru intelectuale; calamitatea si ból'a trupéscă o vindica singuru mediculu, cea sufletéscă biserici'a, éra cea spirituala biserici'a alaturea cu mediculu.

Durere inse câ in timpul nostru pre medicin'a sufletéscă a bisericeii adeca pe rugaciune fórte pucinu dau. Desi mediculu scrutante numai decátu póte observá, câ adeseori din unu morbu micu se nasce unulu mare de mórte: si altulu de mórte pere si se preface in nimica, si acést'a observandu e cu neputintia se nn-si aradice cugetulu la Dumnedieu si se recunósca, câ dupa placulu seu celu intieptu pre care vrea ilu radica, pe care nu ilu sbicuieste cu ból'a si mórte; precum adeca pre uuulu voiesce a-lu remunerá si pre altulu a-lu pedepsi ca se arate de góla medicin'a mentala omenéscă, si se arate câ eiu este Domnulu atotu puterniculu a vietii si mortii.

Si in acestu casu nu-se póte cuprinde cu mintea cum se potu unii invetiati cufundá in noroiulu materialismului, séu mai bine a animalismului, netienendu alta pre omu decátu de o masa mai maestrita, si unu animalu provediutu cu simtiuri mai ascutite decátu cele lalte animale? Cine póte garantá câ unu asia omu invetiatu negatoriu de Dumnedieu si sufletu, nu ne-va stange viétia si din capritiu, interesu si isbanda, provediutu fiindu spre acést'a, si cu o diploma rugenita? câtu e dara de inferiora si neesplicavera si de o data si periculósă medicinarea daca umedial'a vietii sale, nu-o sugé din spiritulu lui Dumnedieu?!

Nu altmintrea stâ lucrulu si cu *sciintiele de statu*. Destinulu sciintiloru de statu consiste intru a conduce pre poporulu respectivu prin dreptate la prosperitatea si fericirea sociala, prin urmare statulu nu s'a dezvoltatu dupa cum dice scol'a lui *Rousseau* din voi'a arbitriului individualu, ci s'a formatu din insasi viétii'a; asia dara e o necesitate Dumnedieéscă in viétia, e effuinti'a voei personale alui Dumnedieu, pentrucâ individualitatea lui Dumnedieu e principiulu lumii, si ca atare e totu deodata principiulu tuturor institutiuniloru, cari se baséza pe ideile eterne esentiale si reale. Precum omulu numai atunci se póte perfectioná daca si-póte implini chemarea sa, asia si unu poporu numai atunci si-va ajunge destiniulu si vocatiunea sa, daca si-va puté conservá individualitatea. Individualitatea unui poporu e natiunea sa, care nu si-au datu siesi singuru, ci dela Dumnedieu i-s'a datu si cu acést'a i-s'a prescrisu si legile dupa care se-si póta nobilitá nationalitatea si a-se fericé pre sine.

Aci nici decátu nu intielegemu acea libertate ce o aplica pseudoliberalii nostrii din iubire catra sine asupra nationalitatiloru, ci libertatea care o prescrie sant'a scriptura, câ Dumnedieu a oranduitu viétii'a nationalitatiloru. „Si a facutu dintrunu sange totu némulu omenescu, se locuiesca preste tóta fati'a-pamantului, asiediendu hotarulu locuintiei lor.“ <sup>1)</sup> Dispusetiunea acést'a Dumnedieéscă, a deca elementulu religiunei in viétia statului sta in strinsa legatura cu altu contestu a santei scripture, dupa care statulu e o institutiune divina si stapanirile sunt dela Dumnedieu. Asia dara imperati'a lui Dumnedieu servesece de modelu si basa imparatiiloru lumesci, carii érași sunt pentru acea ca prin trensele se vina catra noi imperati'a lui Dumnedieu, care dupa cum dice scriptur'a e tata tuturoru ómeniloru. „Pentru acésta plecu genuchile mele catra tatalu Domnului nostru Isusu Christosu, dintru carele totu neamulu in ceriu si pre pamentu se numesce.“ <sup>2)</sup> Insa cu imperati'a luméscă ni s'a datu legile de susu, care pentru debilitatea si despotismulu omenescu, nici unu omu, nu le póte da altui omu. „Si te-ai pogoritu catra densii din ceriu si li-au datu lor judecati drepte si legile adeveralui, porunci si indreptari bune.“ <sup>3)</sup> Dintru acestu principiu voru manecá sciintiele de statu in scol'a ortodoxa, prin urmare scóla ortodoxa si-tiene de chemare a lucrá spre restaurarea fundamentului inclatinatu, a societatiei omenesci, ca prin legile si voi'a lui Dumnedieu fiesce care dintre noi se-si afle garanti'a sa, suspusii in contra despotismului, si Domnitorii in contra rescéloru.

(Va urmá).

## PLANGEREA

*Santei Monastiri a Silvasiului din Eparchi'a Chatiaului din Pristop.*

(Continuare).

Unati'a daca bine s'a asediatu,  
Si cu toti deseversitu s'a impacatu,  
Indata s'a aratu preteni'a  
Câ a surpatu din Belgradu Metropoli'a;  
Ca nici semnu se nu se mai gaséscă,  
De pravoslavie se se pomenéscă.  
Vai! se mai facu acum pomenire  
Cu amaru si tanguire,  
Câte reutati asupra mea venira,  
Si cu totulu me pustira.  
Câ dupa ce Ardélulu cu papistasii s'a uniatu,  
Si la Papa cu totulu s'a plecata,  
Atunci si maic'a mea Tismana s'a scarbitu,  
Si cu totulu pe mine m'a parasitu,  
Si parintii calugari ne-au uritu,  
Toti dela mine au fugitu.  
Am remasu pustie si seraca  
Ne avendu ctitori nici maica.  
Atunci pismasii s'au sculatu,  
Si de tóte partile m'a predatu,  
Cei de prin prejuru Calvini  
Si cu unitii Romani,  
Unii au luat satele si mosiile,  
Altii gradinele si ville,  
Si din odóre ce am avutu,  
Au luat cine ce a potutu,  
Si m'am facutu dupe prorocie,  
Ca o coliba parasita intr'o viie,

<sup>1)</sup> Fapt. apost. 17. 26.

<sup>2)</sup> Neemia sau a II. Esdru 9. 13.

Pustie si oflita,  
 De toti cu totul parasita;  
 Pentru că nati'a erá neintemeiata  
 In Ardealu ascunsa si aratata.  
 Veniá la mine de multe ori parinti  
 Multi din multe parti,  
 Pentru ca se se odihnésca  
 Si pre mine dupre cuvintia se me grigésca.  
 Insa slugile lui Christosu a odichni n'au potutu  
 Că uni'a cu uniatii neincetatu ii-au gonitu.  
 Căci Ardealulu erá ingropatu totu cu uni'a  
 Precum de demultu, in reutati Ninivi'a;  
 N'a vrutu Ddieu se pierdia Ardelenii,  
 Precum nici atunci Nivevitenii,  
 Că pre placutulu seu Domnulu l'a alesu  
 Pre prea cuviosulu Visarion si l'a trimesu.  
 Omu minunatu si plinu de daru,  
 Puternicu l'a trimisu la Ardealu,  
 La anulu o miie siepte sute patrudieci si patru,  
 S'a descoperitu reutatea si pecatu,  
 Asia porunca avea se strige si se vestésca;  
 Ca toti se se pocaiésca.  
 Se nu remana cineva cu Papa in unire  
 Că va fi intru peire.  
 A strigatu in Dobra si in Deva si in Orastia.  
 Precum Iona trei dile in Ninivia.  
 A disu că cei ce sunt uniati  
 Nu sunt crestini adeverati,  
 Si popii, de candu s'au unitu,  
 Nici o taina santa n'au seversitu.  
 Si altele multe a disu din scripturi,  
 Care sunt adeverate invetiaturi,  
 Atuncea daca s'a vestitu  
 Unati'a reu s'a bolnavitu,  
 Si i-s'a facutu rana mare,  
 Fiindu că a remasu la defaimare.  
 Apoi santulu de la Orasti'a  
 A venitu pe drumu in susu,  
 Si pana la scaunulu Selistei a ajunsu,  
 De Ddieu fiindu indreptatu,  
 Că acolo omu uniatu nu s'a afluatu,  
 Ci singuri prostatici Romani,  
 Si cu prostime buni crestini.  
 Selistea este sub munte de-o parte,  
 Scaunu de siepte sate.  
 In Seliste mi-se pare trei dile a siediutu  
 Cuventu si osfestanie li-a facutu  
 Si din Seliste in cetatea Sibiului a venitu,  
 Cu vladic'a Inochentie Clainu s'a intalnitu,  
 Multu cu densulu a vorbitu si l'a mustratu  
 Insa tóte cuvintele acelea nu le-am afluatu.  
 Numai acést'a antaiu i-a disu de impreunarea lati-  
 néscu

Cu totul se se parasésca.  
 Atunci langa vladic'a protopopulu Baianulu s'a afluatu,  
 Acest'a cu ocaru s'a radicatu,  
 Asupra acelui omu cuviosu,  
 Cu hula numindu-lu paduchiosu.  
 Si de graba ticalosulu de elu s'a bolnavitu,  
 Din Sibiiu bolnavu a esitu,  
 Si pana a casa paduchii l'au napaditu,  
 Si mancandu-lu de viu a muritu.  
 L'au dusu pre Visarion si la divanu,  
 In gubernie se-lu véda cine-i si ce felu de omu.  
 In divanu daca s'a dusu,  
 Totu adeverulu l'a spusu,  
 Si li-a spusu de vor voi  
 Se li arate pre Atanasie, celu unitu  
 Cum sta intregu, neputreditu;  
 Căci este de biseric'a resaritului despartitu

Si pentru aceea sta impetritu si afurisitu.  
 Atunci unu boiarinu,  
 De lege Calvinu,  
 Din Divanulu guberniei s'a sculatu,  
 Si pre cuviosulu multu cu ocaru l'a certatu,  
 Si multu ispitindu-lu, o dambla rea l'a gasitu,  
 Si abia din Sibiiu a esitu,  
 La curtea sa in Sumera a ajunsu,  
 Si chelasiului seu tóte a spusu.  
 Eu (dice) santului vostru tare m'am improtitivu,  
 Si éta cumplitu m'am bolnavitu.  
 Deci acel'a jumetate s'a uscatu  
 Pe picioére n'a mai umblatu.  
 Insa a mancatu si a beutu,  
 Ér a vorbí n'a mai potutu.  
 Ci numai ca o hiara a racnitu,  
 In viétia cătu a traitu.  
 Aceste căte s'au spusu,  
 Tóte s'au facutu  
 Că cei ce le-au vediutu si le-au auditu,  
 Tóte le-au marturisiru.  
 Si alte minuni de Visarionu s'au lucratu,  
 Mai alesu inca la Banatu,  
 La orasiulu Lipova, unde a fostu Episcopie,  
 Acolo prea cuviosulu de toti se scie.  
 Ninevia prin Iona s'a mantuitu,  
 Ér unitii prin Visarionu nu s'au căitu.  
 Si au remasu totu in unire,  
 Spre a loru vecinica peire.  
 Pre Iona din mare l'a lapadatu afara,  
 Acea cumplita fiara,  
 Ér cuviosulu Visarion fiindu pre uscatu,  
 Primejdie dela slugile Papei i-s'a intemplantu;  
 Ci unde-i puterea cea Dumnedieésca,  
 Nu póte reutatea omenésca.  
 Atunci Clainu, pastoru si Archiereu,  
 Temendu-se de Ddieu,  
 Ca nu cumva turm'a lui Christosu se piéra,  
 Si din manile lui s'o céra,  
 A voitú soboru mare a se face,  
 Tóte indreptandu-le si pre norodu se-lu impace,  
 Porunca protopopiloru a datu,  
 Scriindu se vie totu pop'a si unu omu din satu,  
 Ca dupre porunc'a archierésca,  
 La soboru se se gatésca.  
 Di renduita a insemnatu,  
 Si toti la scaunu s'au afluatu.  
 Vladic'a pre protopopi i-a luatú,  
 Cu ei in polata a intratu.  
 A disu, éta unati'a fu pana acum tainuita,  
 Ér acum cu totul descoperita;  
 Pana acum a fostu legata,  
 Ca intr'unu sacu ascunsa si bagata.  
 S'a deslegatu si a esitu afara  
 Si se vede de toti in tiéra.  
 Si de veti voi cu toti se stamú,  
 Si de ea se ne spalamú.  
 Daca vom stá tóta tiér'a putemú  
 Cu totul se-o lapadamú.  
 Ér unu protopopu din soboru s'a sculatu,  
 Si pre Archiereu cu obraznicie l'a mustratu.  
 Si i-a disu: Maria Ta totu Ardealulu stapanesci,  
 Si ca unu copilu vorbesci.  
 Au pentru unu calugaru mincinosu,  
 Se-mi lasu eu cinstea cea de folosu.  
 Vladic'a atunci s'a scarbitu  
 Si din soboru a esitu,  
 Si din palatu afara  
 La norodulu celu de prin tiéra.  
 Auditi, filorú, eu candu am venitu

Pastoriu la voi, in unire v'am gasitu  
Eu trebue se me ducu la imperatie,  
Puindu silintia se ve scotiu din unie.

Deci soborulu s'a risipitu,  
Si Vladic'a de calatorie s'a gatitu,  
Acum nu mai este mangaiere,  
Ci plangere si durere.

Candu Visarionu in Ardalul a propoveduitu,  
Atunci Petru Aronu dela Roma a fostu venitu,  
Din scoli forte invetiatu,  
Er de pravoslavia ratacitu si indepartatu,  
Si candu soborulu de Clainu a fostu adunatu,  
Atunci si Petru Aronu in soboru s'a aflu  
O! de nu s'ar mai fi nascutu,  
Ca multe reutati acestu omu a facutu,  
Ca cate vladic'a in soboru a vorbitu  
Elu tote le-a fostu auditu.

Si asupra celui ce i-a facutu lui bine,  
Si l'a hranitu pe elu cu pane,  
Calcâiulu si-a redicatu  
Si din scaunu l'a surpatu.

Vladic'a Inochentie la Beciu a plecatu.  
Si in loculu seu namesnicu pe Nicolau a lasatu,  
Si ori ce pricini in clirosu se se intempleze,  
Tote de elu se se indrepteze.

Aronu acum buna vreme a gasitu,  
Pre Inochentie la craias'a l'a piritu.  
Dicendu ca umbla cu faciarie,  
Si nu-i dreptu la imperatie.

Er catra vladic'a s'a aratatu,  
Prietenu bunu dandu-i si s'atu.

Insa prin scrisori l'a violenitu,  
Si pana la Roma l'a isgonitu.  
Acolo in robie s'a inchisu,  
Si in tota viet'a sa a plansu.

Apoi la Nicolae Balomireanulu s'a intorsu,  
Si din curtea archieresca cu urgie la scosu,  
Si nu numai ca l'a scosu si l'a gonitu,  
Ci si din Ardealu cu totu l'a pustuitu.

Atuncea Selistenii  
Cu cei de langa ei imprejurenii,  
Au cautatu omeni se gasesca,  
Treb'a loru se li-o implinesca;  
Si cu totii s'au sfatuitu,  
Pe trei omeni au gasitu.

Trei preoti si unu mireanu  
Din Seliste si din Scaunu,  
Preotulu Maciniecu si cu Oprea Miclausiu,  
Si preotulu Ioanu din satulu Galesiu.  
Pre acesti trei au alesu,  
La cesaro-Craias'a au trimesu.

Craias'a rugatiunea loru o-a primitu,  
Si cu dragu li s'a fagaduitu,  
Cumca ea sila loru nu le va face  
Ci se se odihnesca in pace,  
Si cu unati'a nimene se nu-ii silasca,  
Ci intru a loru pravoslavie se traiasca.

Atunci Aron, ca unu leu racnindu, s'a sculatu  
Prin scrisori dupa ei a alergatu,  
Si cate trei in Viena ii-a inchisu,  
Si acolo viet'a loru s'a stinsu.

Aron cate reutati pana aci a facutu,  
Inca stapanie elu n'a fostu avutu.  
Atuncia cati-va protopopi Ardeleni,  
Prea ticalosi si violeni,  
Pre stapanulu loru Clainu l'au parasitu,  
Si cu Aronu lupulu s'au insocitu,  
Si ei cu totii au statutu,  
Mai mare loru l'au facutu.

Si fiindu ca unati'a reu se bolnavise,  
De candu Visarionu propovedui-se;  
Era ei acuma cu totii s'au pornitu,  
Se gasesca dofforie de tamaduitu;  
Dara nici cum n'au gasitu  
Ca Ddieu ii-a urgisitu.

Aronu, vrendu ticalos'a unatie s'o intarasca,  
S'a sculatu cu putere tiranasca;  
Si in cincisprediece ani de dile,  
A facutu la crestini multe necasuri si sile;  
Pre unii din preoti ii-a amagitu,  
Si cu dregatorii ii-a cinstitu;  
Pre altii mai prosti cu minciuni i-a insielatu,  
Si invetiaturiloru sale i-a plecatu;  
Pre altii, neplecandu-se lui, ii-a prinsu,  
Si prin temnitia i-a inchisu.

Unii in temnitia au degeratu,  
Si pitioarele de frigu le-au picatu,  
Altii de a lui groza si frica,  
Au fugitu neluandu nimica,  
Casele si mosi'a si-au parasitu,  
Si intru alte tieri au fugitu,  
Ale carora case cu totulu le-a pradatu,  
Si nici asternutu copiiloru n'a lasatu.  
Dara cate orasie si sate  
De acest'a au fostu pradate.

Intru acesti ani, ce mai susu am aratatu  
Trei omeni cu revna s'au aflu,  
Tote a le loru au parasitu,  
Si la mine au venitu.

Nu straini si dintr'alta parte,  
Ci dintr'acesta patrie, neavendu nici o reutate,  
Vasilie Toplitienu  
Si cu Pavelu Selistenu.

Acestia de saraci'a mea nu s'au scarbitu,  
Ci ca pre fie-ce maica m'au iubitu.  
Si indata s'au apucatu de chilii se le innoiesca,  
Ca intr'ensele se se odihnasca:

Chiliele le-au innoitu,  
Pre mine de gunoiu m'a curatitu.  
Si alte chilii inca au mai radicatu.  
Care s'au fostu mai surpatu,  
Si au pusu multa nevointia  
Pentu mine cu credintia.

Vrendu catu vor pute se me innoiesca,  
Si cu mine se locuiesca.

Din afara preste totu m'au acoperitu,  
Din launtru prea frumosu m'au zugravitu.  
Deci alti calugarasi s'au mai adunatu  
Si intru tote acestor'a au urmatu.

Acum Aron ne 'ncetatu doria.  
Era Calvinii si Luteranii nu-lu ingaduiá,  
Pravoslavi'a se-o resipesca,  
Ca se nu se mai pomenasca,  
Se vedi aici lucru mare,  
Ne saturatu de mirare,  
Ca vechea reutate

Nu pote se faca noua bunatate.

Popii lui cei uniati,  
Erau bine intemeiati.

Cu porunca imperatesca,  
Nimene din starea lui se nu se clatesca.

Elu privileghi'a loru o-a stricatu,  
La domni se-ii stapanesca ii-a datu;

Si o carticica dela sine a izvoditu,

„Florea adeverului“ o-a numitu,  
In protiva bisericeii cu totulu mincinosá,  
Din gur'a iadului seosa,  
Si cu acest'a pe toti a impacatu,  
Si lui voie se fie Vladica i-a datu.

Deci daca dela toti voie a luat,  
 Indata la tata seu Papa a alergatu,  
 Pentru ca se-lu blagoslovésca,  
 Unati'a se-o propoveduésca;  
 Si dela imperatés'a putere a luat  
 Si spre Ardealu l'a plecatu,  
 Daca trebile bine s' au ispravitu  
 La Blaj in scaunu a venitu.  
 Daca in scaunu bine s'a asediatu,  
 De lucrulu lui s'a apucatu;  
 Vedi pre acestu lupu de Aravi'a  
 Cum doria se inghitia pravoslavi'a,  
 O! cu totul se-o piérda,  
 Séu câtu va poté se-o scadia.  
 Antaiu, dupa ce a venitu,  
 Molitfelnice si liturgii a tiparitu,  
 Dintru care dogmele bisericeii a stricatu,  
 Neghini si eresuri intr'ensele a semenatu.  
 Pe preoti pre câtu ii-a potutu ii-a prinsu,  
 Si in Blaj la elu ii-a strinsu;  
 Care lui i-s'a plecatu,  
 Pace si voie sloboda le-a datu;  
 Éra câti lui nu s'au supusu,  
 I-a scosu afara in tergu si ii-a tunsu;  
 Si a avutu putere se-ii batjocorésca,  
 Éra de preotie n'a potutu se-ii lipsésca.  
 Si pre altii dintru alui neamu nu ii-a crutiatu,  
 Ci prindiendu-ii in catane ii-e datu  
 Éra pe popa Ioanu dela Rachita,  
 Elu ilu socotea, ca pre o vita.  
 Si cu urgie a manatu de l'au prinsu,  
 Si in Sibiiu l'a trimisu,  
 De unu anu l'a tienutu inchisu.  
 Insa pentru a lui multa rabadare,  
 Ddiu a facutu cu elu mila mare;  
 Dara inca alte câte Aronu a facutu,  
 Cine póte se le prindia in cuventu.  
 O! reutate nespusa,  
 Prinsa si strinsa cursa;  
 De care numai daca gandesci,  
 Fórte te ingrozesci,  
 Mai vina inca dupa mine si vedi,  
 Lucru de care se te minunezi,  
 Se mergemu in satu in Cutu,  
 Se vedi vrasmasiulu Aronu ce a facutu,  
 Câtu a fostu fiscusiescu satu,  
 Éra Aronu l'a cumperatu,  
 Ca pre copii in scóla se-ii hranésca:  
 Si cu invetiatur'a se-ii procopsésca;  
 Dara cum ii-a procopsitu,  
 Ti-voiu spune mai la sfersitu.  
 Intru acelu satu éra biserica crestinesca,  
 Zidita de unu Domnu din tiér'a Romanésca,  
 Cu ticle rosii acoperita,  
 Si din launtru prea frumosu zugravita.  
 Cà vrendu elu pravoslavi'a de totu se-o piérda,  
 Nu putea biserice'a crestinesca se-o védia.  
 S'a sculatu pismasiulu de o-a surpatu,  
 Si pana in pamentu o-a stricatu,  
 Si alta in locul ei a ziditu,  
 Precum elu a voitu.  
 Apoi dupa ce copii toti la scola s'au strinsu,  
 Pre toti la catane ii-a prinsu;  
 Pre altii ii-a numitu tisturi mai mari  
 Pre altii ii-a pus se fie caporari.  
 Asia pre toti ii-a scrisu si ii-a insielatu,  
 Cu catalogu la nemti ii-a datu.  
 Pre unii dupa ce in óste ii-a luat, departe ii-a dusu,  
 Unde nici cu gandulu n'au ajunsu;  
 Altii mosi'a, casele si parintii au parasitu,

Si prin alte tieri au pribegitu.  
 Si in tóte partile s'au dusu,  
 Pana si la tiér'a noua au ajunsu.  
 Si asia ii-a procopsitu,  
 Cà pre toti ii-a resipitu.  
 Vedi reutatea cea nespusa si mare,  
 Carea sfersitu nu mai are.  
 Crestinii credinti'a loru o pazescu,  
 Éra silnicii ne'ncetatu ii dosadescu.  
 Trei negutiatori cu Visarionu s'au intalnitu,  
 Candu la Sibiiu au fostu venitu.  
 Unulu dintre acesti trei,  
 A fostu pansarulu Andrei;  
 Acestia pre multi pentru unatie au sfatuitu,  
 Si ca se nu-o primésca ii-au intaritu.  
 Acést'a, Aronu daca a auditu,  
 Asupra loru, ca unu silnicu, s'a pornitu,  
 Si pe câte trei i-a prinsu,  
 Si in temnitia la Belgradu ii-a inchisu.  
 Unulu dintrensii cu numele  
 Ioanu Maegutia s'a bolnavitu,  
 Si cu pentele in picióre a muritu.  
 De acést'a tiranulu s'a rusinatu,  
 Si pre cei doi, slobozindu-i, in pace ii-a lasatu.  
 La midiloculu Campiei la Pogacéoa in satu,  
 Unu crestinu prea vitézu cu numele nemesiu Tóderu  
 s'a aflatu,

Pre multi ómeni invetiandu-i  
 Si intru pravoslavnic'a credintia intariudu-i,  
 Si de acest'a Aronu a auditu,  
 Si nici decum nu l'a suferitu;  
 Ci fetiorii popiloru i-a adunatu,  
 Si cu haine catanesci ii-a imbracatu.  
 Acestia pre campie in susu s'au dusu,  
 Pana la satulu Pogacéoa au ajunsu.  
 Acolo se vedi ce talharii au lucratu,  
 Pe nemesiu Tóderu in curtea lui l'au impuscatu.  
 De acolo inapoi s'au inturnatu,  
 Si cu slujb'a loru lui Aronu s'au inchinatu.  
 Multu au fostu crestinii dosaditi,  
 Dara inca n'au fostu biruiti.  
 Acum ce se dicu séu se graieseu,  
 Cà fórte me ingrozescu,  
 De acestu prea vitézu barbatu,  
 Pentru lucrurile rele, ce a lucratu,  
 Care inainte i vor merge,  
 Si vin'a lui nu se va sterge.  
 De manie s'a umplutu ca unu pardosu,  
 Si asupra cinului calugarescu s'a intorsu,  
 Ca de totu se-lu prapadésca,  
 Prin Ardélu se nu se mai gasésca;  
 Monastirile cele de pétra le-a surpatu,  
 Schituriloru de lemnu focu le-a datu; <sup>1)</sup>  
 Si daca tóte le-a risipitu si le-a stricatu,  
 Gur'a lui spre hula a cascatu,  
 (Dice) nu gertfelnice am stricatu,  
 Ci case talharesci am surpatu.  
 O! de te-ar fi arsu foculu Blasiu,  
 Cà tu multe reutati lucrasi.  
 Tu din inceputu de la stramosi;  
 Ai avutu stapani tirani si necredintiosi;  
 Cà intru tine a fostu muncitu,  
 Sava archiereulu si metropolitu,  
 De necredintiosulu Apafi Mihaiu,  
 Alu tieriei calvinu craiu.  
 Acestui Apafi Aronu intru tóte a urmatu,  
 Inca si mai tiranu s'a aratatu.  
 Apafi pre Metropolitulu Sava l'a omoritu,

<sup>1)</sup> Eta aci deslegata enigm'a, pentru ce in Transilvani'a nu  
 avemu nici o manastire numai ruinele loru!  
 Red.

Țr Aronu multi preoti si mireni a prapaditu ;  
 Mihaiu Apafi biserici n'a stricatu,  
 Țr Aronu cincidiece si patru a surpatu ;  
 Lucru ca acest'a n'a facutu,  
 Mai nici tiranii cei de demultu,  
 Aceia pre mucenici ii munciá,  
 Țr bisericile se zidea ;  
 Acest'a bisericile a risipitu,  
 Si pre crestini ii-a dosaditu.  
 Tóte acestea inainte i vor merge,  
 Si pecatulu lui nu se va sterge.  
 Țr acum la inceputu intoreu cuventulu,  
 Si voi face si sfarsitul :  
 Cum ceriului am vestitu,  
 Si pamentului m'am tanguitu,  
 Ómeniloru am aratatu,  
 Tóte cáte mi-s'a intemplatu,  
 Intru aceste vremi cumplite si cu durere,  
 Cáte am patimitu eu ticalós'a ne avendu nici o  
 mangaiere,

Séu pre cineva se me strajuésca,  
 De vrasmasi se me pazésca ;  
 Am acceptatu ajutoriu dela resaritu,  
 Elisaveta, <sup>1)</sup> fiindu de parte, n'a venitu,  
 Aveam nadejde de pazitori despre apusu,  
 Se-mi vie despre Dunarea din susu. <sup>2)</sup>  
 Si asceptamu cu multa bucurie  
 Dela Buda pre Vladica Dionisie se vie ;  
 A venitu, dar nu se-mi folosésca,  
 Ci numai, ardiendu eu in focu, se se incaldiésca. <sup>3)</sup>  
 La anulu o mie siepte sute siese dieci si doi,  
 Mi s'a sculatu asupra-mi pismasi noi,  
 Pavelu Aronu dela Blasiu  
 Si Nopcesti catolici din Silvasiu,  
 A carora nume la amendoi,  
 Le cuprinde unu pocoi.  
 Se fie cas'a loru pustie,  
 Si cu cei drepti se nu se scrie.  
 Si Aronu pre unii din calugarasi i-a prinsu,  
 Si in temnitia la Sibiu ii-a inchisu,  
 Diece luni si jumetate,  
 Ne avendu ei nici o reutate ;  
 Nici scarba mare au avutu,  
 Sciindu cá toti asia au patimitu.  
 Țra altii de a lui groza si frica,  
 Au fugitu ne luandu nimica,  
 Si au trecutu in tier'a romanésca,  
 Acolo de eretici se se odihnésca.  
 Acestu Vladica Aroneanulu  
 Stinga-lu Ddieu cu totu neamulu ;  
 Cá s'a sculatu cu calvinii de au venitu,  
 Si pre mine cu totulu m'a pustiitu.  
 Gradinele au stricatu si le-au surpatu,  
 Chiliele cátu a potutu le-a derimatu ;  
 Țr pe mine se me surpe josu n'a potutu,  
 Cá pravu si tunuri n'a avutu ;  
 Ci lemne in launtru a gramaditu si le-a aprinsu,  
 Arda-lu foculu gheenei celu nestinsu.  
 Acum pismasiulu s'a bucuratu  
 Monastirea Silvasiului o-a surpatu ;  
 Dar nu-i Monastirea Silvasiului ci a lui Ioanu Bo-  
 goslovului ;  
 Deci santulu Ioanu pentru mine,  
 Va raspunde la judecat'a ce vine,  
 Unde pismasiulu nu va puté raspunde,  
 Si vin'a nu-i-se va ascunde.

<sup>1)</sup> Alusiune la ajutoriulu Russiei.

<sup>2)</sup> Alusiune la tíera Romanésca.

<sup>3)</sup> Din aceste strofe, se vede cá autorulu, a fostu mai multu ro-  
 manu decâtu calugaru fanaticu. Red.

Pre calugarasi din Sibiu ii-a scosu  
 Si ii-a scosu si ii-a gonitu pre Oltu in josu,  
 Surguni in tier'a Romanésca.  
 De mine se nu se mai pomenésca,  
 Toti acum pentru mine vor uitá  
 Țra petrile neincetatu vor strigá,  
 Se fie de toti si de biserica blastematu,  
 Acel'a ce m'a surpatu  
 Si de santii parinti afurisitu,  
 Cel'a ce m'a pustiitu :  
 Partea cu dreptii se nu-ii fie,  
 La cerésca imperatie.

## D i v e r s e.

\* **Preasanti'a Sa Parintele** Episcopu Ioanu Metianu,  
 a reinturnatu joi séra din visitatiunea canonica, lasandu im-  
 presiunile celea mai bune asupra poporului. In privintia  
 acést'a ni se scrie din Gurahontiu urmatóarele: Parochia  
 Gurahontiuului impreuna cu altele 8 din giurulu ei, avu a  
 doua di de rusalii, rar'a onóre si fericire de a-si vedé impli-  
 nita justa si legitím'a dorintia de a vedé pre Archipastori-  
 ulu seu in mijloculu ei, si ce e mai multu, celebrandu s.  
 liturgie in modesta ei biserica, incunjuratu de d. protosin-  
 celu, doi protoerei, 3 ierei si unu diaconu. In adeveru isto-  
 ria eclesiastica a diecesei Aradului nu este in stare se  
 ne arate pre vreun ierarhu alu ei, carele pentru acestea  
 parti ortodoxe se se fie aretatu cu atáta condescendentia  
 ca actualulu arhieru prea bunu alu nostru. Noi preotimea  
 si credintiosii din acestea parti nu posedemu limbe atátu  
 de bine graitóre, cátu se putem, din destulu laudá si mul-  
 tiami prea bunului nostru arhieru pentru acesta inalta  
 vadiuta ce ne facú. Oficiulu divinulu a culminatu in cuventulu  
 de invetiatura rostitu de Inaltu Prea Santia Sa carele in  
 termini bine alesi, cu argumente poterice ne a indemnatu  
 la activitate spirituale si la economie rationale. Dupa finele  
 s. liturgie Inaltu Preasantia Sa insotitu de toti conlitur-  
 gisetorii si alte notabilitati laice a bine voitutu gratios a des-  
 cinde la cas'a preotului Ioanu Mera parochu in Hontisioru,  
 unde fu preparatu unu prandiu frugale, dupa a caruia inchi-  
 ere Inaltu Prea Santia Sa a porcesu catra Halmagiu. In  
 nainte de a incheia acésta referada scurta nu potú intre-  
 lasá a spune, cumca acésta visitatiune canonica a lucratu  
 unu farmecu divinulu in inimile credintiosiloru de aici, asia  
 cátu de acum nainte suntem securamente indreptatiti a  
 sperá, cumca afaceriile nóstre atátu eclesiastice cátu si  
 scolastice si fondationali, vor luá unu aventu amesuratu sub-  
 imului scopu alu loru.

\* **Banchetulu V. Alecsandri.** Cetimu in „Timpulu“:  
 Eri séra, vineri in  $\frac{3}{15}$  Iuniu in sal'a teatrului nationalu,  
 a avutu locu banchetulu datu de catra inteligenti'a bucores-  
 ceana in onorulu biruitorului de la Montpellier. In capulu  
 banchetului presidá onor. d. Cretiescu, antaiulu presidentu  
 alu inaltei curti de casatie. Alaturi, la drept'a sa, se aflá  
 stralucitulú óspe, cantaretiulu incoronatu alu latinitatii. In  
 acelasi rendu, de o parte si de alta, siedeau ministri de cul-  
 te, de justitie si resbelu, dd. V. Boerescu, Teodoru Rosetti,  
 generalu Florescu, Dimitrie Sturdza si alti fruntasi ai na-  
 tiei. Toti acestia, precum si elit'a tuturoru claselor societa-  
 tati nóstre, fara deosebire de partidulu politicu, parasindu o  
 clipa luptele dilnice, se adunaseru se serbatorésca cu voie  
 buna pe marele poetu, caruia i-a fostu datu ca prin talen-  
 tulu seu se castige cunun'a de lauri a gintei latine, pentru  
 onorulu si stralucirea natiei romane. Toastulu de deschidere  
 l'a ridicatu onor. presidentu, inchinandu pentru Mariile Lor  
 Domnulu si Doamna Romaniloru si pentru V. Alexandri, la  
 care poetulu latinitatii a respunsu. Dupa ce a adusu mul-  
 tumiri lui Dumnedieu, cá l'a alesu pe densulu se stralucésca  
 numele de Romanu pe campulu literaturii, precum a alesu

pe Maria Sa Domnulu si pe ostasii nostri ca se stralucéscă acestui nume pe campulu de bataie, — a inchinatu pentru nati'a Romana. „Se lucrămu, Romani, — a disu poetulu — si se nadajduimu in isbanda buna, căci, vorb'a stramosiloru nostri: Dumnedieu candu o vrea, din movila munte face.“ S'au ridicatu apoi mai multe toaste, tóte pentru nati'a romana, pentru poetulu ei, pentru Domnulu si Doamna ei. Vorbele poetului aprinsesă entusiasmulu in tóta adunarea, si candu s'a sfarsitu banchetulu, toti au plecatu cu inimile imbarbatate, cu sufletele otielite. Da, — diceau toti, — vremurile prin cari trecemu grele sunt; furtun'a inca bate peste tiera; lupt'a pentru esistentia nóstra nationala si politica e totu in toiulu ei; dar nu ne pasa! fie lupt'a cătu de cumplita, vom luptá, — vom birui. Unu poporu ca noi nu póte pieri. Căta vreme in muntii Carpatiloru or fi „Curcani, Romani de vitia veche,“ si căta vreme, prin vaile Daciei, or resună doinele si cantecele lui Alexandri, nati'a romana, mandra de numele ce pórtă, trebuie se traiesca si va trai!

\* **Democratii socialisti**, din Germania, invitandu pe adeptii lor sub stégu, publica urmatoriulu apelu: „Desi legea contra democratiloru sociali ai Germaniei a caditu in parlamentu, totusi ne vedemu in faci'a mai multora persecutari ca mai nainte. Numerosii buni partisansu jacu prin temnitie, sute de acusari s'au ridicatu acum de curundu, intrunirile se inchidu de cara politie, adunările se disolva din motive cu totul nascocite, serbatorile lucratoriloru se oprescu fara nici unu cuventu. Guvernulu si burgesi'a liberala s'au unitu pentru a-se luptá contra nóstra, contra poporulu lucratoriu. In contra unei asemenea aliantia trebuie ca lucratorii, trebuie ca toti amici democratiei sociale, amici libertatii si ai dreptulu se remana uniti! Jertfe, mari jertfe ne costa pe noi apararea contra inaintarei partidei reactionare; jertfa ne costa lupt'a, ataculu contra ei; de acea ori ce partisanu, care ar avé midilóce se depue obolulu seu pentru fondulu de agitare, pentru fondulu de alegere, si mai cu séma pentru fondulu de ajutorare, prin care vom puté aliná sórtea amiciloru nostri, ce jacu in inchisóre si sórtea familieloru lor. Datori'a ne chiama, omulu onestu trebuie se asculte.“

**Nu maltratati pe copii!** In orasiulu Vels, in Austria, muncitóra numita Maria, femeea unui Iacob Raberger, a maltratatu crudu pre o copila, numita Maria, fiic'a barbatulu seu din antăia lui casatorie, in vresta de 2 ani si jumetate; mai intaiu, candu i-a datu de mancare, i-a impinsu lingur'a asia de adancu in gātu, că barbatulu seu s'a revoltatu in gradulu celu mai mare, si a batut-o indata, dreptu pedépsa pentru acea barbarie, si pentru alte maltratari, ce suferise de la ea mic'a copila mai nainte. Selbatic'a femeie in sa, iritata in gradu si mai mare, a voitu se-si „recoréscă“ mani'a asupra nevinovatei sale victime, deci a apucat-o, si a asvarlitu-o prin aeru la departare de unu stangenu, in cătu biat'a suferinda a muritu peste doue dile! Dupa cerceretarea facuta asupra corpulu nenorocitei, s'a vediu, că erá acoperita de vinatai din bataie, si unu picioru alu ei erá ruptu, celu pucinu cu 14 dile inaintea mortii sale! . . . Comunicandu scirea despre acésta bestialitate, ne simtimu revoltati si petrunci de cea mai mare durere; numai sentimentulu nostru de justitie se impaca, vedieu, că tribunalulu din Vels, ocupandu-se cu acésta indignatóre fapta, a condamnatu pre selbatic'a vitréga la 10 ani de inchisóre.

\* **Unu gigantu chinezu.** — Am anuntiatu de cătuva timpu, că unu gigantu chinezu avea se soséscă la Marsilia. Acum a si sositu. Unu redactoru alu diarului „Petit Marseillais“, care vroia se se incredintieze anume despre proportiunile fantastice ale gigantulu, a remasu incremenitu. Nici-o-data, dice elu, nu a-si fi crediu că o fiintia omenéscă se fi pututu ajunge la asemenea proportiuni. Daca nu l'ar vedé cine-va miscandu-se, privindu-te, suridiendu-ti si daca nu l'ai audi vorbindu, l'ai luá dreptu gigantica caria-

tida, pe care sculptorii nostri o intrebuintieza la sprijinirea balcónelor palaturiloru nóstre séu dreptu nisce prodigióse statue aeriene, din cari căte-va modele se gasescu in muzeele nóstre. Cu unu cuventu, nu e unu omu, ci unu colosu. Aici e casulu de a dice că trebuie se-lu vedi ca se credi. Totulu in elu e de minune proportionatu. Ati vediu pe gigantulu Lepy; ei bine, luati duoi Lepy, topiti-i impreuna, faceti din amendoi unulu, mai adaugand si 33 centimentre de inaltime si veti avé o idee inca slaba despre ceea ce este gigantulu Chow-chi-Hang. Bratiile lui au celu pucinu circonferinti'a corpulu unui copilu de diece ani, si piciórele lui, celu pucinu circonferinti'a corpulu unui omu de talia mijlocie; cătu pentru man'a sa, am mesurat'o cu a nóstra si am gasitu că degetulu nostru din mijlocu erá tocmai la jumatarea degetulu seu. Degetulu celu mare alu gigantulu ar acoperi cu inlesnire o piesa de 5 fr. Chow-chi-Hang s'a nascutu in una din provinciile septentrionale ale Chinei; tipulu seu este acelu alu tatarulu. Mancion in tóta puritatea sa, ceea ce nu va se dica că si in tóta frumseti'a sa. 'Lu credem usioru macar că asia de enormu si fórté puternic; — cu tóte aceste elu n'a pututu continuá starea de cultivatoru a parintelui seu; probabilu póte din caus'a că pamentulu i erá prea josu. Gigantulu are versta de 32 ani, si, dupe cum se scie, nu e mai pucinu de cătu de 2 metri si 35 centimentri de inaltime. Siepte picióre! De sigur e tot ce s'a pututu vedé mai mare in Franti'a, pana astadi; de aceea nu ne indoimu că va fi una din acele „great attraction“ alu Espositiunei universale pentru care este destinat.

(**Unu diariu monstru.**) — Tóte esagerarile ce s'au pututu visá vre-o data in materie diaristica, sunt covarsite de Americani. Judece-se din faptulu urmatoru: Se publica acum in Statele-Unite o fóie dilnica care nu este mai mica de cătu de 4 metri patrati. Acestu diaru cantarescu 231 grame, este compusu din optu pagine cari cuprindu o mijlocie de 35,000 de linii, adeca materia a doue numere din „Revue des Deux Mondes“. Unulu din numerele recente ale acestui diariu contine materiile urmatóre: Unu discurs bisericescu; unu romanu istoricu, o multime de articule diverse, dintre cari fie-care este atātu de mare ca unu articulu din „Revue des Deux Mondes:“ Unu poem de dimensiunea Henriadei; mai multe povesti: cinci séu sese novele; in sfarsitu, ca „Varietati“ — totu romanulu lui Victor Hugo: „Le dernier jour d'un condamné“. Times a caruia tiparire inghite pe septemana 6,000 kilograme de cernéla, este lasatu fórté multu in urma (Steu'a Rom.)

\* **Respectulu de biserică.** Ducele d'Aumale comandá divisiunea franceza, cu centrulu in Besancon. Dilele aces-tea facandu in preajm'a acestui orasiu o plimbare cu sora sa, principes'a Clementina de Saxen-Coburg, intrá spre séra in biseric'a unui satu, unde se facea tocmai rugaciunea de séra. Obiceiulu din acestu satu, prescrie cu rigóre, ca crestini se stea in cas'a lui Ddieu separati dupa sex; ducele necunoscendu obiceiulu, se duse cu sora sa de bratiu in tind'a femeiloru. Atunci incepù unu murmuru apoi preotulu se sui pe amvonu si a inceputu contra pacatosulu o strasnica filpica, provocandu-lu a trece in partea barbatiloru. Ducele ascultá cu umilire, si pana la sfirsitulu serviciulu, preotulu nu-si luá de pe elu privirea-i maniósă. Ducele fusese imbracatu numai ca civilu, asia dara nu potù fi cunoscutu. Cugete cineva la mirarea turmei si pastorulu seu, candu esindu din biserică, lu-vediu urcandu-se in trasur'a generalulu de divisia, si resbunandu-se cu nisce ajutóre pentru seraci.

\* **Doi teneri**, culegatori de litere, cu pracsă in patru limbe, se recomanda pentru a fi aplicati in cutare stabilimentu tipograficu. Informatiuni se potu capetá in tipografi'a lui Stefanu Gyulai in Aradu.



**C o n c u r s e .**

2—3.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu la scol'a confesionala din comun'a **Zagujeniu** protopresb. Caransebesiului se publica concursu cu *termin de 6 septemani* socotitu dela 1-a publicare.

Dotatiunea anuala se cuprinde din 250 fl. salariu; 12 fl. 60 cr. din lasamentulu rep. proprietariu S. Jakabfy; 10 fl. pentru trebuintiele scripturistice; 8 fl. pentru conferintiele invetiatoresci; 2½ jugere de pamentu estravilanu, locuintia separata cu gradina de legumi si 6 orgii de lemne.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au se trimita petitiunile pana la numitulu terminu instruate cu documintele prescise de stat. org. la protopresbiteratu; éra pentru de a-si arată desteritatea in cantarile bisericesci si in tipicu, au se vina la biserica in domineci séu vreo serbatóre se cante naintea poporului.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu preon. d. protopresb. tractual.

2—3.

Se escrie concursu pentru ocuparea postului de invetiatoriu la scoal'a greco-orientala confesionala romana din comuna **Racasdía**, dieces'a Caransebesiului, protopresbiteratulu Bisericei-albe, comitatulu Carasiu, la acumu de nou infiintata a III. clasa; dara alegendulu invetiatoriu va fi numai la pruncii si pruncele incepatori. — pana in **16. Iuliu a. c. st. v.** in carea di va fi si alegerea.

Emolumente suntu: a) salariu anuale: 300 fl. v. b) optu orgii de lemne din care are a se incaldi si scol'a: c) si quartiru liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu suntu avisati a-si asterne recursele loru bine instruate presciseloru statutului organicu bisericescu pana in 10. Iuliu a. c. st. v. Pré-Onoratulu Domnu Iosifu Popoviciu, protopresbiteru in Jamu; cáci cele ce voru incurge mai tardiu nu se voru luá in considerare.

Si in fine, fiacare recurentu are ase infaciosiá in susu amintita comuna in vre-o dumineca, séu serbatóre in s: biserica spre a-si aretá desteritatea in cantari si tipicu bisericescu.

Racasdía 26 Martiu 1878.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu Protopopulu tractuale: **Iosifu Popoviciu**, proto.

2—3.

Pentru parochi'a vacanta din **Brestovetiu** ce apartiene la protopopiatulu Lipovei se escrie concursu pana la **25 Iunie a. c.** in care diua se va tienea si alegerea.

Beneficiile parochiale suntu: Una sesiune de pamentu constatore din 30 jugere catastrali; dela 38 de case câte una mesura bucate in bómbe, si stol'a indatinata; parochi'a e de clasa III-a.

Se observédia cá jumatate din tóte beneficiile susu aratate va folosí unu anu de dile o fiica neputincióse remasa de repausatulu preotu.

Recurentii au a trimita recursele loru Reverendisimului Domnu protopopu Ioanu Tierann in Lipova.

Brestovatiu in 25. Maiu 1878.

Cu scirea mea, **Ioanu Tieranu**, protopopu.

1—3.

In urmarea decisiunei V. consistoriu alu Caransebesiului, se escrie concursu pentru ocuparea postului invetiatoriu la scol'a confesionala gr. or. romana din **Goruia**, Protopresbiteratulu Oravitiei, pana in **9 Iuliu a. c.**

Emolumintele suntu: 300 fl. v. a. in bani, 4 orgii de lemne, quartiru liberu, si gradina pentru legumi.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au de asi trimita recursele loru instruate in intielesulu statutului organicu, si adresate comitetului parochialu, Domnului Dist. protopresbiteru Iacobu Popoviciu in Oravitia. Insa de vreme ce in acésta Comuna se afla si unu adiunctu a repaosatului invetiatoriu, se observa, cá in casu, deca adiunctulu n'aru deveni alesu, atuncea are se se bucare de a 3 parte din totu beneficiulu invetiatorescu in decursu de unu anu, socotitu dela datulu aprobarii noului invetiatoriu.

Goruia in 8 Maiu 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. Protopresbiteru alu Oravitiei.

3—3.

Concursu pentru parochi'a gr. or. rom. din **Tornea** comitatulu Cianadu cu beneficiile urmatore: 36 jugere de pamentu comassatu nrulu casiloru 90 cari contribuescu cate 2 mesuri de bucate, stolele indatinate.

Doritorii de a concurge la parochi'a acést'a, au se produca testimoniulu despre absolvarea cursului claricale si celu putienu 6 classe gimnasiale, testimoni de calificatiune si atestatu de conduit'a trecuta, — terminulu alegerei se defige pe  $\frac{2}{14}$ . **Iuliu a. c.**

Totu odata recurentii suntu indrumati a se presentá in vreo Dumineca séu serbatore in decursulu acest'a, pentru a-si arată desteritatea sa in cantari si oratoria la biserica din Tornea, — apoi recursurile sale provediute cu documintele recerute si intitulate catra comitetulu parochialu din Tornea a le trimita la oficiulu protopresviteralu din Aradu pana in 29 Iunie st. v, a. c.

Aradu in 24. Maiu 1778.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu mine, **Ioanu Ratiu**, protopopulu Aradului

3—3.

Concursu se escrie pentru vacant'a parochie din Comuna **Grebenatiu**, Cottulu Timisiului, protopresbiteratulu Versietului, cu terminu pana in **29. Iunie st. v. a. c.**

Emolumintele acestei parochii suntu: un'a sesiune de 32 jugere de pamnetu aratoriu, birulu si stol'a indatinata dela 120 de case.

Doritori de a ocupá acést'a parochia, suntu avisati a-si trimita recursele loru instruate in sensulu statutului organicu, adresate comitetului parochialu, Domnului protteru Ioane Popoviciu in Mercin'a per Varadia. — Recurentii suntu pofititi, ca se se presinte in o dumineca séu serbatóre in biserica, spre a-si aretá desteritatea in cantari, respective in oratoria.

Grebenatiu in  $\frac{15}{5}$ . 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegero cu Domnulu Ptop. tractualu.